

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д-р Иванка Данева, НБУ,
научно направление 3.8. „Икономика”, Департамент
„Икономика”

член на Научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8. Икономика (международн търговия), обнародван в Държавен вестник, бр.83 от 22.10.2019 год., съгласно решение на АС на НБУ

Със Заповед на Ректора на НБУ № 3-РК-49/20.11.2019 год. за утвърждаване на Научно жури по конкурса за академичната длъжност „Доцент”, издадена на основание решение на АС, съм определена за член на Научното жури по процедура за конкурса за академичната длъжност доцент в професионално направление 3.8. Икономика (международн търговия). С решение на първото заседание на журито от 07.01.2020 г. съм избрана за негов председател и съм задължена да изготвя рецензия по конкурса.

Формата и съдържанието на настоящата рецензия са съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБългария, Правилникът за неговото прилагане и Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

За участие в конкурса след изтичане на законовия срок е подал документи, отговарящи на изискванията на ЗРАСРБ, един кандидат, а именно гл.ас. д-р Едуард Василев Маринов.

Кратка информация за кандидата в конкурса

Акцентите от професионално-творческата автобиография на д-р Едуард Маринов, които са актуални предвид научноизследователските му интереси, са следните.

Едуард Маринов е магистър по международни отношения и право на ЕС (СУ, 2008). Придобива образователната и научна степен доктор през 2015 г. след защита на дисертация на тема „Регионална икономическа интеграция в Африка” във ВСУ „Черноризец Храбър”, за която получава грамота за високи научни постижения в дисертация за 2015 г. от Съюза на учените в България.

В Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН е назначен за „асистент” през 2014 год., а през 2016 год. за главен асистент. Научен секретар е на секция „Международна икономика” в същия институт. Преподавателският му опит се изгражда последователно като хоноруван преподавател в Датския колеж и в СУ (2011-2013), хоноруван асистент във ВСУ (2013-2015), асистент във ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий” (2016-2018), гост-лектор в НБУ (2015/2016 и 2016/2017), където от учебната 2017/2018 г. е главен асистент. Лекционните му курсове са в сферата на международната икономика и в частност международната търговия, европейската интеграция, маркетинга в международния бизнес, стратегическия маркетинг и други.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на НБУ за заемане на академичната длъжност „доцент”

Представената документация е прецизно подгответа и представена, тя е в изискуемия обем и отговаря на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Наредбата за развитие на академичния състав на НБУ.

Представеният списък на трудовете включва 35 заглавия, от които за рецензиране се предлагат 22 публикации, свързани с конкурса за „Доцент”. Наукометричната характеристика на публикациите включва следните групи:

- хабилитационен монографичен труд и книга на базата на защитения дисертационен труд; статия в научно издание, реферирано и индексирано в световно известни бази данни;
- 8 научно рецензиирани статии и доклади в нефериирани списания или публикувани в редактирани колективни томове;
- 3 научно рецензиирани студии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни; 3 научно рецензиирани студии, публикувани в нефериирани списания или в редактирани колективни томове;
- 3 публикувани глави в колективни монографии.

Измежду представените за рецензиране научни трудове една студия е в съавторство, останалите са самостоятелни публикации. Публикациите на английски език в наши и чуждестранни списания са 11 на брой.

Представените за рецензиране научни трудове се приемат без изключение, тъй като не са констатирани връзки с докторантския труд на кандидата, а внимателното запознаване с трудове с близки или съвпадащи части от наименованията показва несъвпадане на съдържанието и е по-скоро развитие на идеи.

От приложената таблица за минималноизискуемите точки, произтичащи от ЗРАСРБ и Наредбата за развитие на академичния състав на НБУ е видно, че кандидатът значително ги превишава както по показателите от ЗРАСРБ, така и по допълнителните, но задължителни за НБУ показатели.

II. Изследователска дейност и резултати

Най-общо може да се дефинира, че научните интереси на кандидата обхващат широк кръг от теми, насочени основно, но не само, в областта на световното стопанство и международните икономически отношения. В по-конкретен план, изследванията му са насочени към: факторите, влияещи върху интеграционните процеси при развиващи се държави; икономическото развитие и интеграционните процеси в държавите от Субсахарска Африка; външнотърговските отношения между Субсахарска Африка и държавите от ЕС; потенциала на отделни български икономически сектори за търговско-икономическо сътрудничество с държавите от този регион; споразуменията за регионална икономическа интеграция в Африка и в ЕС и други. В част от публикациите се разглеждат въпроси на регионалната конкурентноспособност и методологията на научните изследвания.

1. Оценка на монографичния труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Хабилитационният труд на кандидата „Възможности и перспективи пред външнотърговските отношения на България с държавите от Субсахарска Африка“ (2017) представлява комплексно и многоаспектно проучване на външнотърговските отношения на България с държавите от Субсахарска Африка. Основните теоретико-

методологични направления на изследването включват взаимосвързани и следователно предопределящи се тематични области: кратко представяне на региона на Субсахарска Африка в икономически план и в частност външнотърговски аспекти; систематизация на институционалната структура на търговските отношения на България със Субсахарска Африка; характеристика на новата рамка на търговските отношения на ЕС с региона; анализ на външнотърговските отношения на България със субсахарските държави и очертаване на проблемни аспекти на равнище български предприятия.

Научно-приложните и научно-методологически постижения на кандидата в монографичното изследване обхващат следните няколко направления:

Първо, като относим към допълването и обогатяването на теоретико-концептуалните рамки при изследване на конкретни външнотърговски отношения е анализа на тенденциите в търговско-икономическите отношения между ЕС и регионите за сключване на споразумения за икономическо партньорство в Африка, на общите процеси на търговско и икономическо развитие на икономиките на континента и свързването им с възможностите и перспективите за развитието на външнотърговските отношения на България с региона.

Второ, на база на обобщен преглед на институционалната структура и задълбочено обширно изследване на търсенето и предлагането осъществен е осъществен емпиричен детайлен анализ на външнотърговските отношения на България със Субсахарска Африка. Оценени са динамиката, географската и стоковата структура, очертани са тенденции и са изведени препоръки за възможни приоритетни действия с цел възстановяване на търговско-икономическите заимовръзки.

Трето, разработена и обоснована е методология за идентифицирането на конкурентоспособни сектори и групи стоки, които могат да намерят място на конкретни пазари при търговията с държавите от Субсахарска Африка. В резултат на нейното апробиране са идентифицирани на сектори и стоки от България, които биха намерили място на конкретни чуждестранни пазари.

Четвърто, проведено е двустепенно емпирично проучване, включващо анкетно проучване и структурирани интервюта с избрани заинтересовани с оглед формулиране на основни корпоративни характеристики на предприятията, които имат потенциал да осъществяват външнотърговска дейност. Изведен е синтетичен корпоративен профил на българските фирми, търгуващи със Субсахарска Африка. Идентифицирани и анализирани на емпирично ниво са нагласите и оценките на българския бизнес спрямо възможностите, потенциала и проблемите при търговията с държави от Субсахарска Африка като обобщено са представени някои проблемни области.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“.

Научните приноси в студиите, статиите и научните доклади на д-р Едуард Маринов могат да се обобщят в следното:

2.1. Приноси с теоретико-методологичен характер:

Първо, систематизирани са теоретичните подходи на регионалната икономическа интеграция и са откроени имащите съществено въздействие върху интеграционните процеси при развиващи се държави. Систематизирани са икономически концепции относно мотивацията и потенциалните икономически ползи за предоставящите помощи за развитие държави-донори от позициите на отделните начини за предоставяне на помощта.(1.5, 1.6, 4.7., 8.7., 2.8., 3.8., 9.1. 9.2.).

Второ, въз основа на анализ и класификация на двустраните търговски споразумения в рамките на Общата търговска политика на ЕС и от позициите на България обобщено са представени потенциалните ползи от участието в дву- и многострани споразумения за преференциална търговия (7.7. и 2.10.).

2.2. Научно-методологически и приложни приноси:

Първо, обоснована и приложена е методология за изчисляване на индекс на търговия за външнотърговските отношения на България като е извършена и сравнителна оценка на получените резултати. (3.10.)

Второ, въвеждане на показателя индекс на регионалната конкурентноспособност в академичните изследвания с оглед сравнителната оценка на регионалната конкурентноспособност на българските региони. Доказана е полезнота от приложението на този методически инструментариум. (3.9.)

Трето, обосновани са конкретни препоръки с оглед развитието на търговския стокообмен на нашата страна въз основа на: задълбочен анализ и изведени от него тенденции във външнотърговските взаимоотношения на България като страна-членка на ЕС и на фона на финансовата криза от 2007 год.; оценката на ползите от съществуващи и евентуалните бъдещи споразумения за преференциална търговия. (7.7., 1.10., 2.10. и 3.10.).

Четвърто, изследвани са тенденциите в търговско-икономическите отношения между ЕС и регионите в Африка, очертана е спецификата и потенциалът за бъдещото им развитие, анализирани са ефектите от споразуменията за икономическо партньорство върху външнотърговските отношения между ЕС и регионите в Африка, оценено е въздействието на политиката на ЕС върху протичащите процеси на регионална интеграция в Африка. (1.6., 2.7., 6.7., 1.8., 2.9.).

Изследваните от кандидата проблеми се отличават с ясно формулирана теза, задълбочени проучвания и постигнати конкретни резултати с полезни за науката и практиката обобщения, изводи и препоръки.

3. Цитирания на кандидата от други автори

За участие в конкурса д-р Маринов е представил 13 на брой цитирания, от които: цитирания от чуждестранни автори – 5 броя, цитирания от български автори – 7 броя. Броят на цитиранията според вида на труда са, както следва: в реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни – 2; в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 3; неферириани списания с научно рецензиране – 8.

Всички цитирания са в публикации в специализирана научна литература – издания на университети (МВБУ, ВСУ) и национални изследователски центрове - ИИИ – БАН, доклади от научни конференции. При прегледа на конкретните случаи на позоваванията на монографичния труд и останалите публикации на кандидата се вижда, че по-голямата им част са от авторитетни български учени, работещи в научната област – предмет на конкурса за доцент. Всичко това показва, че д-р Едуард Маринов е не само разпознаваем като автор в научната област, в която той работи, но много от научните му резултати се използват като аргументи за подкрепа при доказване на научни тези на други изследователи в областта на международната търговия.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

През академичната 2018/2019 г. д-р Маринов ръководи проект „Участие на НБУ

като партньор в международен ученически научен фестивал FISSION 2019“ към Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ като проекта продължава и през настоящата учебна година.

III. Учебна и преподавателска дейност

Д-р Едуард Маринов изнася лекционни курсове в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ на НБУ. Води курсове по „Международна търговия“, „Маркетинг в международния бизнес“, „Европейски и международни стандарти за качество“, „Международни делови преговори“, „Международни маркетинг стратегии“, „Икономика за мениджъри“, „Стратегически маркетинг“, „Стратегическо прогнозиране и планиране в маркетинга“, „Пазарни структури и анализи“ и други. Той активно се включва в провеждането на съвместните програми с University of Sheffield, International Faculty, CITY College. Кандидатът има учебна заетост значително превишаваща нормативната.

В учебната си дейност гл. ас. д-р Маринов, активно използва електронната обучителна система „Мудъл“. Във всеки един от водените курсове въвежда електронни учебни материали и прилага съвременни интерактивни средства и форми на обучение. Активно използва текущо многокомпонентно on-line оценяване.

Активно работи със студентите, ръководи дипломанти и рецензира магистърски и бакалавърски тези.

Справката за резултатите от анкетните проучвания на мнението на студентите за равнището на преподаване показва средна оценка за кандидата 4,51 при максимална оценка 5,00.

За целите на учебния процес д-р Маринов е разработил пространни учебни помагала по „Маркетинг в международния бизнес“, „Стратегически маркетинг“ и „Бизнес преговори – техники и тактики“.

IV. Административна и обществена дейност

Д-р Маринов взима активно участие в преподавателския форум „Как (да) преподаваме?“ (2018), в провеждането на междудепартаментен семинар (2019), в организирането на конференции. През академичната 2018/2019 г. е включен в Комисията по акредитация към ФДЕПО. От академичната 2018/2019 е отговорен технически редактор на Годишника на Департамент „Икономика“.

Член е на Съюза на учените в България, на редакционната колегия на Eastern European Business and Economics Journal, редактор е към Мюнхенския икономически репозиториум, асоцииран редактор е на Journal of African Development, рецензент за сп. Икономически изследвания, Journal of Management, Social Science and Humanities, Journal of Global Economics, Management and Business Research.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам д-р Маринов от назначаването му в НБУ. Личните ми впечатления са, че той е високо отговорен, креативен, прецизен и инициативен в работата си. Ползва се с авторитет между колегите си и с добро име между студентите, поддържа добри контакти със специалисти от практиката.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Представените за рецензиране научни публикации на д-р Маринов са разработени на солидна теоретична основа и анализ на богат емпиричен материал.

Съдържащите се в тях тези и практически препоръки са добре аргументирани.

Към неговата бъдеща научна и преподавателска дейност могат да се отправят следните препоръки:

- ◆ да продължи разширяването на теоретичните основи на изследванията си и на техния обхват;
- ◆ да формулира съществените си приноси по-обобщено;
- ◆ да продължи да публикува учебници и учебни пособия по преподаваните от него учебни дисциплини;

Заключение

Като вземам под внимание цялостната научноизследователска, учебна и преподавателска дейност на кандидата, получените значими научно-приложни приноси и отзивът, който те са намерили в научната литература, считам, че гл.ас.д-р Маринов притежава всички качества да придобие академичната длъжност „Доцент“.

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ отговаря на изискванията на чл.24 и чл.27 от ЗРАСРБ и чл.53 и чл.57а от ППЗРАСРБ, както и на Наредбата за развитие на академичен състав на Нов български университет.

Предлагам

на уважаемите членове на Научното жури по конкурса да изберат гл.ас. д-р Едуард Василев Маринов за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика (международн търговия), научна област 3., Социални, стопански и правни науки”.

17.02.2020 г.

Изготвил рецензията:

/проф. д-р Ivanka Danova/

